

СТАНОВИЩЕ

От доц. Д-р Кирил Надков Яблански, д.м.

Началник Клиника по ревматология,

МБАЛ „Св. Пантелеймон” ООД-Плевен

Относно процедура по защита на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” на д-р Елена Кирилова Кирилова на тема: **„Създаване на специфичен национален модел за предсказване на остеопорозния фрактурен риск и оценка на костната минерална плътност на аксиален скелет чрез радиофреквентна ехографска мултиспектрометрия (РЕМС)”**.

Работата на д-р Кирилова е посветена на социално-значимото заболяване остеопороза и свързания с нея фрактурен риск. Съществен мотив за проучването е, че липсва изграден специфичен национален модел за оценка на фрактурния риск чрез известния “FRAX” модел, както и данни за оценка на костната минерална плътност (КМП) на аксиален скелет чрез иновативната Радиофреквентна ехографска мултиспектрометрия (РЕМС). Понастоящем липсва оценка на разликите във възрастта, ръстта, теглото и ИТМ между жените с нормална КМП, остеопения и остеопороза на лумбален гръбнак и бедрена шийка с РЕМС. Не е ясно дали броят на жените в менопауза е значително по-голям в групите с остеопения и остеопороза на лумбален гръбнак и бедрена шийка, установени с

РЕМС, в сравнение с техния брой в групата с нормална КМП. Липсват проучвания за сравняване на стойностите на телесните мазнини и базалната метаболитна обмяна (БМО) между групите с нормална КМП, остеопения и остеопороза на лумбален гръбнак и бедрена шийка, установени с РЕМС, както и за сравняване на КМП и Т-скора между ляв и десен фемур с РЕМС.

Проучването на д-р Елена Кирилова, д.м. включва контингент от 324 жени. Дисертационната работа е написана в обем от 225 страници. Авторефератът е от 64 страници и е обективно отражение на материала, изложен в дисертацията.

Литературният обзор е изчерпателен, критичен и задълбочен и обхваща 478 литературни източника-8 на кирилица и 470-на латиница. Направени са съответните изводи и са изтъкнати нерешените въпроси.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана. Задачите са дефинирани точно и отговарят на поставената цел. Методологията на разработката е адекватно структурирана. Контингентът пациенти е добре подбран, осигурява обективност на проучването, достоверност на заключенията и изводите и е достатъчен за статистическа обработка и направата на съответни изводи. Материалът е много добре онагледен с 8 таблици, 27 фигури и 14 приложения, което илюстрира значимостта на използваните методики. Подробно са обяснени специфичните настройки на параметрите при ехографското сканиране с РЕМС.

Със съществена практическа стойност е националният "FRAX" модел, публикуван на уеб страницата на Университета в Шефилд. Също така се предлага специфичен модел чрез РЕМС, който да оценява при наличие на определен рисков фактор каква е вероятността за

T-скор <-1 CO на лумбален гръбнак (ЛГ) и на лява бедрена шийка (БШ). Този модел е полезен при определянето на нуждата от изследване с PEMS. За първи път е разработен специфичен модел за предсказване на FRAX за голяма остеопоротична фрактура (ГОФ) >20% чрез PEMS и по този начин може да се направи преценка за нуждата от терапия.

Дисертационният труд завършва с 11 основни извода, които обобщават резултатите от наблюденията. Очертани са 9 приноса, подчертаващи достойнствата на дисертационния труд.

Д-р Кирилова е представила общо 19 публикации, от които 15 са в пълен текст, а 4 са доклади, представени в чужбина. От публикациите 10 са реферирани в Scopus или Web of science, а соотаналите са публикувани в списания с научно рецензиране.

В заключение може да се обобщи, че д-р Елена Кирилова, д.м. е изследвала прецизно подбран контингент от болни, анализирала е коректно резултатите и задълбочено ги е съпоставила с наличните данни от световната литература.

Спазени са изискванията на ЗРАЗП, правилника за приложение и регламента, съгласно правилника на МУ-Пловдив за придобиване на степен „доктор на науките”. Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** на научния труд и **предлагам на Научното жури да присъди научна степен „доктор на науките”** по Докторска програма Ревматология в професионално направление 7.1. Медицина на д-р Елена Кирилова Кирилова, д.м.

20.05.2021

доц. Д-р Кирил Яблански, д.м.

